

DEMETER SZILÁRD

Az ötezer forintos bankjegy

A rendőr hüledezve vizsgálta maga előtt a feljelentést:

– Maga ezt komolyan gondolja? – nézett az íróasztal túloldalán feszengő öszes férfire.

– Igen – fészkelődött a feljelentő. – Kérem szépen, én tényleg nem gondoltam semmi rosszra.

– Azért szeme van, nem? Látni lát vele? – a rend derék óre nem tudott napi-rendre térni az ügy fölött.

– De hát, mondja, rendőrfőnök úr, maga gondolt volna ilyesmire? – a férfi mintegy önmagát győzködte, valahogyan a szégyent akarta elhárítani.

– Nos, az igazat megvallva, nem, és nem én vagyok a rendőrfőnök – emelte fel a telefonkagylót, csak azért, mert tudok magyarul, lám, már titulusom is kerül, nyugtázta jólesően, annak idején Bukarestben mennyit ugratták az akadémián, mert olyan elszántan tanulta a nyelvet, olyán létére már akkor Erdélybe készült, édesanyja miatt, röviden tárcsázott, s míg a vonal túlsó végén hosszan kicsengett a hívás, lehalkított hangon bizalmasan odaszólt a várakozónak. – Azért jó dolog, hogy már ott is van digitális központ. Régebben... – legyintett, számúzvén a központos kisasszonyok rémképét. – Halló, na végre – erősítette fel a hangját. – Ott van a kapitányotok? Ja, te vagy az? Radu vagyok, a meggyétől. Szervusz, szervusz, de ez most mellékes. Van előttem egy feljelentés. Ismersz valakit a városotokból, aki megfelel a következő leírásnak: közép-magas, cigány... Mi az, hogy sok közép-magas cigányotok van? Várj, fejezzem be. Szóval, cigány, fiatal, olyan huszonéves, tisztán beszél magyarul... A fene essen beléd, Andrei, tudom, hogy csak magyar cigányaitok vannak, minek vagy úgy oda. Tehát olyan, aki valószínűleg többször dolgozott már Magyarországon, rendszeren öltözködik, és, várj, ezt most idézem, „nagyon ártatlan tekintete van”. Hogy a cigány akkor is ártatlanul tud nézni, ha malaccal a hóna alatt kapják el? Hagyjuk most az ócska vicceket! Inkább nézz utána, ki az, aki illegális valutaváltással foglalkozik nálatok, mert a gyanúsított hamis pénzt adott el... Azért járj utána! – csapta le a kagylót. – Azt mondja, hogy ott csak egy fehér férfi valutázik, aki alacsony és vén – nézett tűnődően az öregre.

– Az a fiatal cigány mondta, hogy onnan való – erősítette kétségbeesetten a kárvallott.

– Ha hamis pénzt adott el, akkor miért pont ebben mondott volna igazat? – Istenem, a hülyeség örök, gondolta magában. – Nos, kedves uram, ha valami eredményre jutunk, akkor értesítjük – állt fel az asztaltól, és túlzott szívé-

lyességgel kísérté ki az öregurat. Vén ökör, mondta magában, ahogy becsukta az ajtót, de azért érthető: ebben a fene nagy demokráciában annyi külföldi pénz forog feketén, csoda, hogy a márkát nem tévesztik össze a forinttal. Viszont utána kellene néznünk, mi a francot csinálnak ott azok, a fát egyre lopják le a hegyről a falusiak, dacára a jelentős rendőrségi állománynak, a múlt héten a budapesti főkapitánysággal kellett végeérhetetlen beszélgetéseket folytatni, most még ez a pénzhamisítás is, kuncogott fel, és még egyszer megnézte a bűnjelet. Első ránézésre is ordított róla, hamisítvány. Mégpedig nagyon amatőr hamisítvány.

Radu ismét telefonált:

– Bent van a főnök, Margitka? – ha a közelben nem tartózkodott kolléga, a titkárnővel magyarul beszélt, amennyiben románul válaszolt, akkor a megyei rendőrfőnök hiába tagadtatta le magát. – Átmegyek, van egy érdekes ügyünk, szeretném személyesen megbeszélni a „föncsivel”, persze, hogy kérek egy kávét is, drága – „föncsi”, ez nagyon tetszett neki, Margitka becézte így mindannyiuk főnökét azon ritka alkalmakkor, amikor nála aludt. Jó is, hogy most nincs bent a parancsnok, mire visszajön, Margitkával talán sikerül összeütnünk egyfajta környezetrajzot, végül is oda való, szedte össze a papírokat, hátha kiküldenének terepre, indokolt lenne: emberrablás Pesten, már megint Pest, francok, káromkodni azért még kell tanulnom, fene, franc, baszott, hét-szentségit!, ennyit tudok, tolvajlások, a fatolvajok fejszével támadtak a rohamosztagra, megkergették őket, nemi erőszak, pénzhamisítás – mit csinálnak ott a kollégák, kérdezte ismét magától?

Tudod, Radu, csicseregte Margitka, nálunk nincsenek gyökerek, a környező falvakból költöztették be a népet, mindenki a gyárból élt, osztán bezárták, ez is milyen édes benne, „osztán”, gondolta Radu, „mondani csak tiszta magyar beszéd”, figyelmeztette a szekuritátés viccelődve, amikor végre ide helyezték, s azóta nemigen került semmi haza, folytatta Margitka, csak a pénz Magyarból, felírni, jegyezte meg magában Radu, Magyarból, Magyarba, ragozta, meg a fa, hát mindenkinek meg kell élni valamiből, nem, a kommonisták elvették az erdőket, kommonisták, többet kell ide járnom kávézni, somolyodott el Radu, hát a parasztok most visszaveszik, ami az övék.

– Volt – szólalt meg végre Radu.

– Most is a miénk – sértődött meg Margitka, és hol marad a parasztozás, kérdezte magában Radu.

– Ezen ne veszekedjünk, drága – simított végig Margitka kezén.

– Hát a föncsi? – váltott témát Radu.

– Bukarestből kellene jöjjön – nyújtotta el a magánhangzót amúgy székelyesen Margitka, megrázkódott, tudta, ilyenkor a parancsnok mindig ki van vetkőzve magából. „Egészen ki van kelve a képiből...” – szokta suttozni a telefonban Radunak.

A megyei rendőrfőnök tényleg elég morózus hangulatban lépett be az ajtón, felvonta a szemöldökét a kávéspoharak láttán, valamit morgott, amit vehettek akár helytelenítésként, akár köszönésként is, csak a fejével intett Radunak, befelé.

- Akarsz-e a menyasszonyom lenni, Margitka? - lépett ki a parancsnok szentélyéből Radu.

- Magának még most is csak viccelődni van kedve, pedig láthassa, mennyi dolgom van - nézett fel a gépelésből Margitka, hivatalosra vette a hangnemet, bár megmaradt a magyar nyelvénél, látván, a főnök nem követi a „magyar kisfőnököt”, ahogyan itt Radut becézték.

- Isten ments, drága kisasszony - kajánkodott Radu. - küldetésbe megyünk.

- Jujj! - pattant fel az íróasztal mellől Margitka -, tényleg nem ugratsz? - a könyvelői tanfolyam elvégzése után rögtön jelentkezett a titkárnői állásra a rendőrségnél, „kalandokra vágyok”, magyarázta a legjobb barátnőjének, igaz, elhallgatta, hogy a keresztanyja már régen itt dolgozott, egy kis protekció nem árt, mondta az apja is, ebben a szűk világban, de eddig a legizgalmasabb munkája a jelentések kivonatolása volt, viszont a szakzsargon - még hozzá románul - egy csipetnyi izgalommal sem kecsegtette ezidáig, semmi vér, hogyan szúrt az egyik, hogyan csapta agyon baltával a másik, semmi, szúrófegyvernek látszó tárggyal, fordította le magának, mi az, hogy „látszó tárggyal”, vagy szúrófegyver, vagy nem az, kérdezte az egyik éjszaka Radutól, szerette, ahogyan a férfi nyugodtan elmagyarázta neki, nem mindegy a gyanúsítás, illetve a konkrét vád, amíg nem bizonyítasz, addig ártatlan a delikvens, fogalmazott Radu, Margitka meg arra gondolt, ezért megéri veszekedni az anyjáékkal, ingázott, legföljebb majd azt mondja, sok volt a munka, bent aludt Katinál, szerencsére Katinak nincs telefonja, viszont Raduval emiatt csak kevés időt tölthetett, nem mintha a férfi ezt valaha is felpanaszolta volna, de akkor is, az anyjának már az kínosnak tűnt, hogy a rendőrségnél dolgozik, és ha - ne adj, Isten - az otthoni hétvégéken bemerészkedett valamelyik diszkóba, akkor nagyon hamar „lerendőrkurvázták”, bezzeg, amikor valakinek útlevel kellett, vagy amikor a sofőrvizsgálóhoz akarták benyújtani a dossziét, akkor kedves Margitkám volt, hozták a kávé és a szappant, szipogott is eleget Radunak, hogy ez így nem jó, tisztára tudathasadás, Radu persze mindig kinevette, hát akkor mit mondja én, szokta kérdezni, azt, hogy szeretsz, törleszkedett Margitka, viccölsz, Margit, igyekezett Radu imitálni egy részeg székelyt, de hát ez nem vicc, legalábbis Margitka úgy érezte, nem adta oda magát senki másnak, csak Radunak, még a rendőrpapancsnoknak sem, pedig azóta lehetne, mit lehessen tudni, rendőrségi szóvivő, mutatnák a tévében, az alkata megvan hozzá, románul is tud annyira, ezek a székelyek meg aztán adnak munkát, s most, lám, „bevetésre” megy - Tényleg nem hülyéskedsz? - nagy izgalomban arra sem figyelt, hogy a főnök

talán meghallhatja, és akkor lefújva az egész akció a túlzott személyes érintettség miatt.

- Nem, drága - fogta meg az állát a férfi. - Hazamegyünk. Hozzátok.

- Ó - Margitkának, enyhén szólva, megcsappant a lelkesedése. - Hát ott semmi érdekes se történik, meg aztán én nem is tudhatok ott „beépülni” - ráadásul, és ezt már nem merete megemlíteni Radunak, megígérte a szüleinek, rendőrhöz soha nem megy férjhez, hogy’ állítson be most egy ilyen vőlegény-nyel.

- Gyerünk az irodámba, ettől a pillanattól az én beosztottam vagy - fogta meg a könyökét Radu, a folyóson viszont egy szót sem szóltak egymáshoz.

- Mondd, szerinted mennyire lehet érezni, hogy román az anyanyelvem? - Radu különös gonddal formálta a magánhangzókat.

- Háát... olyan idegenes a kiejtésed, de csak mintha Kolozsvárról jöttél volna - Margitka nem akarta elpuskázni élete első küldetését.

- Ez az - csapott az asztalra Radu. - Nagyon jó. Kolozsvár! Így legalább nem lesz feltűnő, ha néha román szavakat keverek a beszédembe, ott egyébként is úgy beszélnek - a tavalyi továbbképzőn vette észre. - Szóval: kolozsvári könyvelő vagyok, egy itt szervezett szakmai bulin ismerkedtünk össze, te azért nem beszéltél rólam, mert nem tudtad eldönteni, komolyak-e a szándékaim, apám román, anyám magyar, így legalább nem „maradunk akkora hazugságban”, és legalább új nevet sem kell kitalálnunk.

- Okszi - mintha csücsörített volna Margitka. - Bár így is baj lesz a szüleimmel.

- Nem baj - szedelőzködött az újonnan kinevezett vőlegény -, majd leisszuk.

*

Hm, morfondírozott Radu, alibinek nem is rossz, miközben megadóan bólintott a közúti rendőr felé, hát a könyvemem mikor kapom vissza, kérdezte - szándéka szerint - tört románsággal, majd, vont a vállát a helybéli rendőr közömbösen, ez is a megyeszékhelyről jön, azt hiszi, övék a világ, na, most majd meglátja, sose törődj, haver, szólt át a másik sofőr, kettejüket büntették meg az elágazásnál, ahol a kisváros felé lehetett letérni, hogy miért, az ördög sem tudja, holnap már ismét kezemben a könyv, te tetű, szólt oda a „zsernyákra”, visszavásárolom, kacintott Radura a helyi nagymenő, hja, én is visszakapom, gondolta Radu, szóval így megy ez itt, nagyot fog nézni a kolléga, mindegy, játsszunk egyelőre tovább, Margitkát oldalba kellett böknie, nehogy elröhögje magát, bunó ziuá, igyekezett elnyújtani az „ő” betűt, lá révéderé, tette hozzá mosolyogva Margitka, a kanyar után már nem bírták visszatartani, mindketten tomboltak a jókedvtől, Margitka cuppanós pusztit nyomott az arcára, haláli vagy, vihogott, haláli, „mortal?”, fordította volna automatiku-

san Radu, ezeknek a magyaroknak még a halál is kacagság, székeleyeknek, javította ki magát, emlékeztén még Margitka zsörtölődésére valamelyik éjszaka, székeley szarta a magyart, idézte volt akkor egyik klasszikus írójukat, vagy nem is, ezt a vasvillás öreg mondta, aki a ganyézós villájával „hajtotta meg” a magyarországi turistákat a kaszálójáról, ide szartak nekem, magyarázkodott, ehejré, ahajt benn, ehejt az a közel, ahajt meg a távol, tanulta akkor, a sok „ácéistennyiladécés körbeokádta a pionyértábort”, a diáktalálkozón tényleg sok gondot okoztak a részeg fiatalok, de ez a rejtvény volt a legérdekesebb a számára, „ácéistennyiladécé”, mi a franc ez, Margitkát kellett segítségül hívnia, mint akkor is, amikor a „medvés” öreget hallgatta ki, tulajdonképpen ekkor került közelebb Margitkához, az orvos utasításai szerint igyekeztek kíméletesek lenni a beteghez, hát oszt’ mi a fene franc történt vóna, mérgeződött az öreg, kaszálók, kaszálók, oszt’ jön a medve, odabaszok egy istenmáriásat, mire kaptam egy akkora pofont, hogy Máris sem adott vót akkorát, amikor a komával három napig elé se bújtunk az Asszonboszontóból, s asztán usgyé, csak a főúton nyikkantottam el magam, ekkor lépett a színre Margitka, megigazgatta a párnát a bácsi feje alatt, demér’ kellett visszamennie, János bácsi, kérdezte, mintha a lánya lett volna, az első kocsi behozta volna a kórházig, nem veszített volna ennyi vért, mér’, hát mér’, mert ott maradt a kalapom, még a nagyapámé vót, s akkor megint eszeverték, bólított Margitka, mintha csak egy lagziról beszélne, essze hát, ott ette e rosseb a kalapon, micsináltam vóna, s ezért majdnem meghalt, szólalt meg Radu, az öregnek nagyon nem tetszett a magyarul beszélő egyenruhás, nohát, legyintett, Pista komámnak annak idején a fél tökét szakította le egy medve, s azóta is ott eszi a fene minden bálban, diszkóban, amióta megmurált az asszony, legyintett, adjon egy szivarat, akár melyikük lehetne egy János bá, nézte az út szélén ballagó embereket Radu, fura egy népség lakik itt, gondolta, most mire gondolsz, törte meg a csendet Margitka, fura egy népség lakik itt, mondta ki hangosan is Radu, bunkók, fröcsögött Margitka, nem méssz be a rendőrségre, nem, majd holnap, rázta a fejét Radu, egyelőre „lássuk a medvét”, vigyorodott el.

*

– Már tegnap vártalak – nyújtotta kezét a helyi rendőrparancsnok. – Itt a sofőrkönyved is – kutatott a fiókban, majd az asztalra dobta a műanyag kártyát.

– Pedig pénzt nem adok érte – somolyodott el Radu. A rendőrfőnök arca megrándult.

– Hát ezt meg honnan veszed? – vetette oda foghegyről.

– Balázs Lászlótól, Bandi komám – nyomta meg a helyi parancsnok nevét Radu. – És még le is tetűzte az emberedet.

Andrei-András-Bandi, a rendőrfőnök leült:

– Nézd, jó lenne, ha már az elején tisztáznánk valamit. Néha nem árt behunyni a szemünket a kisebb vétségeknél, csak hogy a nagyobbakat felgöngyölítsük. És még mindig inkább száguldoznak, ha nem sajnálják az autóikat ezen a rossz úton, mintsem inkább egymást bicskázzák, nem beszélve a többről – pöccentett Radu felé egy vaskos dossziét.

– Bandi, barátom – negédeskedett Radu –, mi a fene folyik itt?

– Ami mindenütt – tárta szét tétován a karját a rendőrfőnök, ugyanazzal a mozdulattal elővett egy konyakos üveget, meghúzta, majd poharakat is tett az asztalra.

– De, kedves barátom – hajolt át a poharáért Radu –, ti itt kurva sokan vagytok.

– Negyvennégyen, kiskatonákkal együtt – jegyezte meg fakó hangon Andrei-András-Bandi. – De te azért jól megtanultál magyarul, hallod-e? – csillant végre valami érdeklődés a szemében. – Pedig annak idején, Bukarestben, alig tudtam belédverni az „a” hangot, emlékszel?

– Állj, koma – emelte fel a kezét Radu. – Nem inspiciálni jöttem – ezt a kifejezést is Margitka szokta használni, ha „Bukarestből jöttek a fejések”. – Csak nem értem, nektek gépfegyveretek van, meg minden, azok meg fejszével kergetnek meg benneteket.

– Te lőnél? – emelte fel végre a tekintetét András. – Ha a Nagy Román Alföldön lopnák a búzát, vagy mittudomén, te lőnél?

– Igen – mondta csendesesen Radu. – Igen. Legalábbis a levegőbe.

– Azt itt baszhatod. „Milicista” vagy, csöszd meg, gyűlölnek. Egy kanál vízben megfojtának. Levegőbe, hogy el ne röhögjem magam – tette el az üveget a régi barát. Radu érezte, hogy ezennel a beszélgetés befejeződött. De azért szeretne volna folytatni.

– És a felesé... – a barátja keze ökölbe szorult. – Szóval, a felebaráti szeretet? Nem katolikusok?

– De. Többnyire azok. És inkább vasárnap délelőtt. – mondta a rendőrfőnök. – Itt van az összes jelentésem – állt fel hirtelen. – És Radu: ha el akarsz vegyülni, húzz farmert, errefelé zakóban még a polgármester sem jár – húzta be az ajtót maga után. Mit mondtam rosszul, tápázkodott fel Radu is, mi lett ebből az emberből?

*

Jajj, Margitka, hogy magácska milyen fess fiatalembert fogott, a tömbház előtti padon úgy ültek a szomszédasszonyok, mintha tollázkodnának, kolozsvári könyvelő, mondta büszkén az édesanya, félig román, de úgy beszél magyarul, magam sem különbül, tette hozzá, jajj, ne mondja, kolozsvári, kérdezte a szomszéd lépcsőház pletykafelelőse, a kisunokám is oda jár egyetemre, és mikor lesz az esküvő, kérdezte a harmadik, Margitka letette a telepakolt be-

vásárlószatyrokat, tudj' Isten, egyszer meg kell nézzük, találunk-é, hát, majd összecsiszolódnak, mint münk az embőrrel, és a fia, csattant fel Margitka, idegesítette ez a sok „káráló tyúk”, ahogyan az apja nevezi őket, nem férik a bőribe', mán megint benn van a börtönbe', ha arra járna, megnézhetné, Margitka, pislantott fel laposan az anyóka, ha láttyák, ugyi, hogy a rendőrségtől járnak hezzá vizitába, hátha kiengedik hétvégire, mit követett el, kérdezte csendesebben Margitka, mit hát, megbulált egy kurvát, oszt' az feljelentette nemi erőszakér', pedig még fizetett is a csóró, szerintem még mindig azért jár rá a rúd, mert a forradalomkor fejberúgta azt a szekust, Csürkelábat, lihegett mellettük asztmásan egy öregember, nem az az erőszak, amit a maga fija követett el, hanem amit máma iccaka csinálhattak a diszkósok, a fél milicija künn van a Kerek-erdőbe', hörögte el végre, hogy anyjuk ne szülte vóna meg őket, hadonászott a szomszéd pletykafelelős, és hát kicsodát, kicsodát, telepedett le az öreg, gombával tele hátizsákját lába közé fogva, azt a korcsot a belső uccából, né, tuggyák, aki egy kicsit süsü, a vénember a feje előtt a kezével intette, milyen süsü, ne mondja, sápítoztak a vénasszonyok, egy kóláért, asszonygák, adta a jól értesültet az öreg, egy kóláért, kérdezte a rendőrfőnök, én megkérdeztem, magyarázta a kisebbik, hogy egy pezsgőért nem-e szopna le, erre asszonta, hogy csak a kólát szereti, hát akkor azér', mondtam, kivittük ketten izével, né, intett balra, Kalányos Csingacsukkal, én előlről szoptattam, ő meg hátulról nyomta, mit értesz azalatt, hogy „hátulról nyomta”, kérdezte a rendőrpáncsnok, miközben a halántékát dörzsölte, úristen, gondolta, ha ezt Radu elolvassa, és micsoda nevek, Csingacsukk, legalább helyesen írták volna a keresztlevélben, a gyorsírónő közönyösen jegyzetelt, hát, baszta, mit, vont a vállát a megszeppent gyerek, látott valaki, kérdezte a rendőrfőnök, az egész diszkó, szólalt meg a cigány is, hogyhogy az egész diszkó, hát kigyültek, körbeálltak, és biztattak, mindketten egyszerre magyaráztak, mi az, hogy biztattak, hitetlenkedett Andrei-András-Bandi, hát, mindenfélét kiabáltak, adjál neki, jó vagy, ilyeneket, és azután, kérdezte a lánytól, semmi, mondta az, visszamentem a pult mellé, hányingerem is volt, mondtam is a kiszolgálónak, hogy milyen hányingerem van, de ami igaz, az igaz, ők a kólát megfizették, pedig őket is mindenki kacagta, fogta bővebbre mintegy felmentésként a beszámolót, akkor meg, kedves asszonyom, fordult a feldúlt nő felé a parancsnok, mit kerestett a maga lánya a Kerek-erdőn, végül is legalább egy kilométer a diszkótól, a diszkó közönsége nem kíséri ki ezeket a fiúkat csak ezért, nem, nem, az a diszkó mellett vót, mondta a lány is, elment, hogy felakassza magát, mert ezek meggyalázták, sziszegett az anya, nem, mama, szólalt meg a kislány mégegyszer, csak fosnom kellett, és tudtam, hogy otthon nincs víz, vagyis nem lehet lehúzni a budit, tette hozzá, a rendőrfőnök felé fordulva, és hát, ott elaludtam, no, a két fiú felröhögött, kuss legyen, majd a börtönben röhöghettek, csattant fel a parancsnok, szent szar, nézett maga elé, ebben a hónapban már a második

nemi erőszak, maguk most elmehetnek, intett a lány és az anyja felé, fiúk, mondta komolyan, amikor becsukódott az ajtó, a börtönt semmiféleképpen sem úszhatjátok meg, de ha együttműködtök a rendőrséggel, talán csökkentik a büntetéseket, mondjátok meg nekem, ki a fene hamisít itt forintokat, tuggya mit, állt fel Csingacsukk, megbilincselte kezét az asztalra téve, inkább megbaszom a maga feleségét, ha a pap majd ráunt, de nem vagyok árulkodós, mire a rendőrfőnök irtózatosságot adott neki, a cigányfiú orrából, füléből, szájából kezdett folyni a vér, hiába pofozkodik, ugrott fel a kisebbik is, mindenki tuggya, hogy a maga feleségét a lenti pap bassza, ezért van úgy oda, ő is kapott egy pofont, a gyorsíró fel sem pillantva írta, hogy csatt.

*

Radu elgondolkodva lapozgatta a gépelt oldalakat.

– Akkor Bandi ezért ilyen... – nem jutott eszébe a megfelelő magyar szó – „aiurit”.

– Elszállt, kedvesem – bújt az ölébe Margitka. – De hát ezt mindenki tudta.

– Én nem tudtam – emelte fel a hangját Radu. – Mit tudott mindenki?

– Drága, ne húzd fel magad – dörgölőzött Margitka, te jó Isten, gondolta Radu, ezt a nőt a végén még el fogom venni feleségül, mindig tudtam, hogy a kispolgári nők visznek engem a sírba. – A barátod – nyomatékosította mondanivalóját az extitkárnök – egyszer rajtakapta a feleségét, amint a lenti katolikus pappal, tudod, na – elpirult, mintha még mindig az az elsőáldozó kislány lenne, aki először gyónta meg a bűneit. – Es, asszongyák – csacsogott izgatottan –, hogy akkor csendesen csak annyit mondott Bandi: ha már elkezdtetek henteregni, fejezzétek is be, azzal megfordult, bement a kocsmába, ahol elmesélte a sztorit a szogálatban ott ivó beosztottjainak. Azóta ilyen – Margitka megszeppent Radu elsötétülő arca láttán.

– A kutya úristenit – Radu észre sem vette, hogy új káromkodást tanult, a tegnap este használta az „apósa”, miután lefeküdtek, áthallatszott szobájukba az öreg zsörtölődése, hogy az én lányom egy ilyen korcsitúrával izélteti magát, mi az a „korcsi túra”, suttogta Radu, tudhatnád, vihogott a lány, románul is így mondják, se nem hal, se nem hús, vagyis sem nem román, sem nem magyar, konkretizálta Radu, egen, lihegte Margitka, és ez baj, kérdezte Radu, miközben lehúzta a lányról a hálóinget, nem, csókolta meg a mellkasát Margitka, vót itt egy szekus, kezdte, otthon néha akaratlanul is tájnyelvbe váltott, akinek vót két fia, csúszott lennebb a férfi teste alatt, és azok alig tudtak románul, de ettől függetlenül mindég megverték őket a focipályán, akkor meg mi a baja apádnak, fordult a hátára Radu, hagyd el, mondta Margitka, az a baja, hogy nem lettem fiú.

Másnap este vacsora után az öreggel ketten maradtak a „nagyszobában”, Margitka anyjával kint a konyhában mosogatott. Az apa kitöltött két vizes-

pohárnyi pálinkát, „fájintos kis pájinka”, gügyörészte, azután némán játszadozott a tévé távirányítójával.

– Hát, édes fiam, mesélj magadról – vett magán erőt az öreg.

– Furcsállom az itteni embereket – krákogott Radu, a „pájinka ténleg fájintos vót”, állapította meg magában.

– Mer’? – kérdezte az „apósjelölt”.

– Hát – bátorodott neki Radu –, anyám mindig a székelyek vendégszeretetről, a legtisztább magyar nyelvjárásról, ilyesmiről beszélt.

– Értelmiségi takony – intett bizonytalanul az öreg, és Radu nem tudta, hogy a Duna TV-re értette-e, amely csatornánál éppen megállapodott a nyugdíjas tanító, vagy az anyja meséjére. – Megmondom, édes fiam, mi van itt: gazemberség.

Az „édes fiam” csak amolyan megcsontosodott szóhasználata volt az apónak, Radu nem is érezte magát megtisztelve.

– Például ez az erőszak... – folytatta az öreg.

– A kólás? – kérdezte Radu szórakozottan.

– Te honnan tudsz róla, hiszen egész nap alig mozdultál ki? – nézett rá Margitka apja, és Radu most már végképp nem tudta eldönteni, szórakozik-e vele, vagy csak részeg.

– Margitka halotta valahol, és akkor felhívtam telefonon Bandit... – na, most elárulta magát, silány egy nyomozó vagy, emésztődött –, tetszik tudni, együtt laktunk a kollégiumban Bukarestben – magyarázkodott.

– Tudom, édes fiam, nagyon is jó tudom – veregette meg nevetve vállát az öreg. – Az egész város tudja.

– Honnan a fenéből? – töltött magának Radu.

– Visszakaptad a sofőrkönyvedet, édes fiam, pedig nem is fizettél – vonogatta a vállát az öreg. – Valami szekus, vagy SRI-s, mit tudom én, esetleg nyomozó lehetsz, ott egyen a fene, ha a lányomat tényleg elveszed. Vesszen Trianon! – emelte a poharát az öreg, Radu automatikusan töltött mindkettőjüknek, fel volt háborodva, az nem igaz, hogy Andrei elmondta volna, Bandi, javította ki automatikusan magát, csakis az az altiszt lehetett, a fene essen belé, hát így könnyű a fát lelopni, ha így jár a szájuk.

– Apámuram – hajolt közelebb az öregúrhoz, először mondta ki magyarul, hogy apámuram, az öreg mintha meg is lepődött volna –, mondja, Bandi jó „milicista” maga szerint?

– Jó hát – bólintott az öreg –, ezidáig az egyik legjobb. Állítólag olyan pofonokat tud adni, hogy még a régi csendőrök is tanulhatnak tőle.

– Akkor meg – kérdezte kissé részegen Radu – azt mondja meg, apámuram, miért nincs itt törvény?

– Menj a fenébe, édes fiam – fejtette le a „vő” karját a válláról az öreg tanító –, menjetek diszkóba, ott majd meglátod.

Az egyik diszkó a régi művelődési házban volt berendezve, Bartók Béla Művelődési Ház, olvasta el Margitka, ki az a Bartók Béla, kérdezte Radu, hát, egy zeneszerző, mondta Margitka, végre felemelt fejfel léphetett be az ajtón, bent, az előtérben már ott ivott a fenyőfa asztaloknál a rendőrfőnök is, csak úgy odaintett a sörösüveggel, szótlánul leültek, Radu csavargatta a fejét, menyinyi szép lány, gondolta, és mennyi ronda, válaszolta Andrei-András-Bandi, mintha kitalálta volna Radu gondolatát, nézd meg, túlnyomó részének hiányos a fogsora, te részeg vagy, állapította meg Margitka, fogd be a szád, mondta csendesén a rendőrfőnök, te fogd be a szád, nézett rá Radu, mi van, koma, baszkalódunk, dülöngélt mellettük egy inasabb fiatalember, Radu elkapta a kezét, csuklóból visszatörte, nem szeretem, ha belepofáznak a szövegembe, mondta nyugodtan, a rendőrfőnök elővett egy bilincset, a fickó kezére csattintotta, elvezette az ajtóig, és a kilincshez kötötte, visszatért, na, hekusom, nézett Radura, akarom látni azt a, elővett egy papírficujkát, Kalányos Csingacsukkot, mert, kérdezte Bandi, mert szerintem ő az egyik hamisító, haha, röhögött fel Bandi, neked elment a szép eszed, lehet, mondta Radu, de szeretném látni, rendben, adta meg magát hirtelen Bandi, hé, intett az egyik civil ruhás beosztottnak, hozzátok ide azt a cigányt a fogdából, de rögvést, motyogta magának, feje az asztallapra bukott, gyere, táncoljunk, ragadta kézen a megszeppent Margitkát Radu, a nagy terembe alig értek be, de azért találtak maguknak egy ringásnyi helyet, hé, haver, Radu körülnézett, látta, hogy körbevették, darabos fiatalok méregették Margitkát, ezt a rendőrkurvát nem szívesen látjuk itt, főleg nem ilyen nyakigláb faszkalapokkal, tette hozzá vihogva egy köpcösebb gyerek, aki a barátunkat azzal a felszarvazott balfasszal bilincselte meg, Radu hirtelen ütött, a kurvázó fiú törött orral a földre esett, de rögtön hárman is ugrottak, Radu megrogyott a súlyuk alatt, sikerült egy kaszáló mozdulattal kirúgnia támadói lábát, rögtön felpattant, erre hátulról elkezdtek bombázni sörrel teli üvegekkel, hamuzókkal, a szemébe már vér folyt, amikor térdre esett, nem látott semmit, még ekkor is ütött, érezte, hogy valaki a hajánál fogva akarja felhúzni, hátranyúlt, és a sokévi edzések rutinja diktálta mozdulattal átdobta magán a támadót, és eltörte karját, ekkor valaki a fejére sújtott, ettől letaglózódott, le vagytok tartóztatva, rohant be a rendőrfőnök egy szakasz kiskatonával, Margitka ökleit szájába gyúrva állt a terem szélén, le a nagy faszt, üvöltött valaki, rárohantak a rendőrökre, most az egyszer nem számított, ki melyik faluból jött be, csak egy riasztólövés tudta lecsendesíteni a támadókat, a rendőrfőnök pisztollyal a kezében állt fel a földről, megállították a zenét is, le vagytok tartóztatva, ismételte meg csendesén, többet itten zene nem lesz, egészítette ki a mondókáját, márpedig itten zene lesz, üvöltötte hátulról valaki, nagydarab ember rohant a rendőrfőnök felé, senki nem látta, mikor tért magához Radu, hogyan tudott átugrani akkora távot, a fickó nyakát könyékhajlásba fogta, meg akarsz halni, kérdezte csendesén, ti vagytok a halot-

tak, lépett ki a tömegből egy fiatal gyerek, a fő fatolvaj, intett fáradtan, de teljesen józanon a rendőrfőnök, soha nem lehet elkapni, több pénze van, mint amit az egész megyei rendőrség életébe össze tudna keresni, a havereiteket lecsukták, szólalt meg vontatottan Radu, mi, kérdezte valaki, kinek a haverét, akik Pesten lányt raboltak, hogy kiverjék a patronból az elmaradt pénzt, magyarázta Radu, őket, elkapták a magyar rendőrök, börtönben vannak, eleresztette a már fuldokló fiatal, na, húzzatok el innen a faszba, állt fel egy megtermettebb fiú, micsoda, fordult felé Radu, ma estére elég a feszítváltból, tűnés, ismételte meg a fiatalember, súlyos arany nyaklánc lógott a pólója fölött, ez meg ki, kérdezte fáradtan Banditól Radu, innen ment ki, vonta meg a vállát a rendőrfőnök, állítólag maffiózó Magyarországon, Romániában mostanában nem csinált semmit, legalábbis amennyire én tudom, tényleg elhúzzunk, kérdezte Radu, most már igen, ma estére elég volt, ezt a hármat vigyétek, intett a kiskatonáknak, lecsukni, látod, mosta a vért az arcáról Radu, az a pisztolylövés csak használt, Andrei törődötten vizsgálta a saját tükörképét, félttem, koma, minden hétvégén ez történik, de most az egyszer beszartam, magyarán.

Nos, kedves fiam, Csingacsukk, mondd, vagy nem mondd, állt pihegve, a bikacsököt lóbálva Radu, szegény Margitka, majdnem sokkot kapott, alig lehetett hazaküldeni, biztosan nem tud aludni, Andrei-András-Bandi rosszállóan csóválta a fejét, ez nem módi már, komám, de ti ott a megyénél biztosan jobban tudjátok, húzta meg a konyakos üveget, nem mondom, nyögte a cigány, de igen, koma, sújtott még egyszer a talpára Radu, bizony, hogy mondani fogod, fontosak neked a tökeid, kérdezte, és a fenékpofák között becsapott, a fiú felüvöltött, tudod, koma, folytatta Radu, a börtönben alighanem seggbebasznak az elején, de később te nem fogod tudni seggbebaszni az újoncot, mert nem lesz mivel, még egyszer odacsapott, üvöltés, mondom, nyöszörögte a fiú. Csak ne üssön többet.

*

- Tényleg elveszel feleségül? - Margitka nem hitt a fülének.

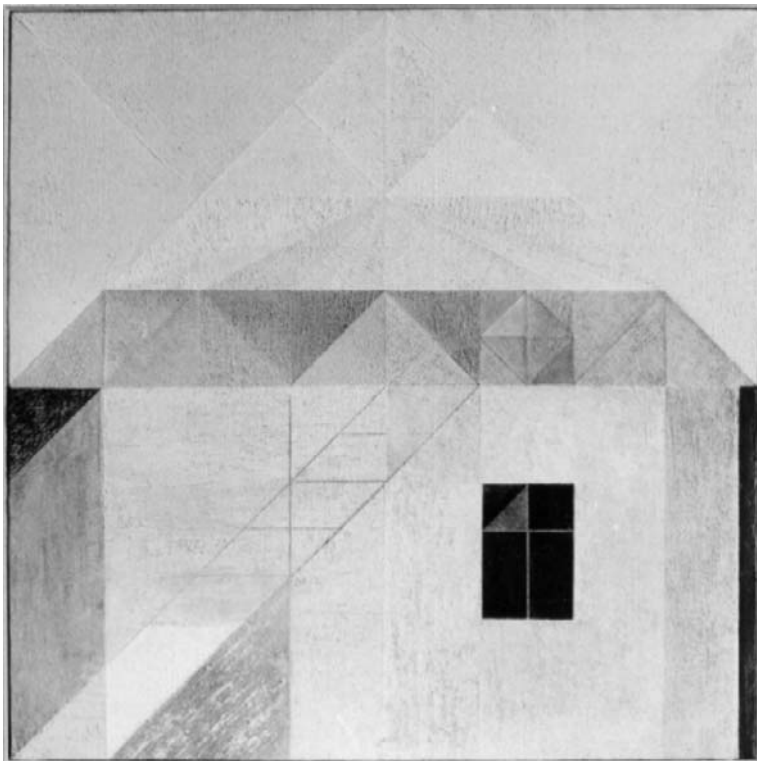
- Egen - vette apásra a hangját Radu. - Mint a pinty.

- Apám szerint te egészen jó nyomozó vagy.

- Egen - ismételte meg Radu, kurvára jó nyomozó vagyok monologizált magában, sajnáltam azt a kis mérnököt, vajon mivel tudták rávenni, hogy lefénymásolja azokat az ötezer forintosokat. Ráadásul a vasüzem fénymásolóján, megáll az ember esze, fekete-fehér fénymásolón. Aztán sajnáltam a gyerekeket is, akik színes ceruzával pingálták ki a másolatot, hogyan is hihatték, eladható „árut” készítenek. Nem érte meg a börtönt az az egyetlen eladott bankjegy. Most már sajnálom a cigányt is, akit a diszkóbeli verekedés utáni első dühömben úgy kikészítettem. Sajnálom Bandit is, bár, igaz, és itt keserűen felröhögött, sajnálom azt a papot is, akit a falusiak a minap kaptak el üzekedés

közben egy otffejtett szénaboglyában, és elcsenték a ruháit. Mit nem adtam volna, ha látom, amint a sarjú alatt becsempészik a paplakba, röhögött továbbra is, bár fájdalmat okozott neki a felhasadt szája.

Margitka megütközve nézett rá. Sajnálom ezt a lányt is, ölelte át megnyugtatóan Margitkát Radu, hogy fognak hiányozni neki a hegyek ott lent, az al földön. Hátrafordult az autó ülésén, visszanézett a távolodó kisvárosra. Innen már csak egy tömbházsor látszott, rögtön utána kezdődött a legelő, buta egy vár, mormolta, kint a bárány, bent a farka, fújt Margitka fülébe, a gyerekek meg az lesz a neve, hogy Old Shatterhand, mondta komolykodva Margitka.

NAPSUGARAS OROM (2002)